

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AKTYWIZUJĄCY SCENARIUSZ LEKCJI

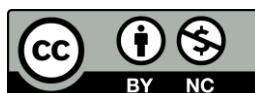
opracowany w ramach Projektu

„Wirtualna i aktywizująca metoda nauczania – realne efekty edukacyjne”

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+

TEMAT:

W drodze do Europy

Cele zajęć:

Uwrażliwienie na problem uchodźstwa we współczesnym świecie

GRUPA DOCELOWA: Uczniowie szkół podstawowych.

METODY PRACY: Burza mózgów, praca grupowa, praca indywidualna, dyskusja.

CZAS TRWANIA: 1 godzina dydaktyczna.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: Rzutnik multimedialny, komputer, telefon, flipchart, kolorowe pisaki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Zapytaj uczniów, którędy najczęściej uciekają uchodźcy do Europy.

Czas 5 min.

Wyświetl mapę:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Strefa_%C5%9Br%C3%B3dziemnomorska#/media/Plik:Mediterranean_Sea_political_map-en.svg

2. Zapoznaj uczniów z przebiegiem szlaku środkowo-śródziemnomorskiego.

- **Szlak środkowo-śródziemnomorski**

Migranci i osoby ubiegające się o azyl korzystają ze szlaku środkowo-śródziemnomorskiego, by nielegalnie przedostać się do UE.

Wyruszają w długą i niebezpieczną podróż z Afryki Północnej przez Morze Śródziemne do Europy.

Wielu migrantów w drodze do Europy przemieszcza się przez Libię. Sprzyja to powstawaniu w tym kraju siatek przemytu i nielegalnego handlu.

Dzięki działaniom UE mającym zaradzić sytuacji migracyjnej od 2017 r. znacznie spadła liczba nielegalnych przybyszów z Libii na tym szlaku. W 2020 r. można było jednak zaobserwować znaczny wzrost wypraw z Algierii.

W lutym 2017 r. przywódcy UE uzgodnili nowe środki mające ograniczyć nieuregulowaną migrację tym szlakiem. Zobowiązali się zacieśnić współpracę z Libią i walczyć z przemytnikami migrantów.

3. Zapoznaj uczniów z przebiegiem szlaku wschodnio-śródziemnomorskiego.

- **Szlak wschodnio-śródziemnomorski**

Szlak wschodnio-śródziemnomorski to droga, którą przybysze o nieuregulowanym statusie docierają do Grecji, na Cypr i do Bułgarii. W 2015 r. trasą tą przybywało wielu uchodźców uciekających przed wojną domową w Syrii.

Od tego czasu ruch na szlaku znacznie zmalał dzięki bliskiej współpracy UE z Turcją.

Kluczowa dla zmniejszenia nieuregulowanej migracji przez terytorium Turcji była realizacja oświadczenia UE–Turcja z marca 2016 r.

W 2019 r. przybywających szlakiem wschodnio-śródziemnomorskim było o 90% mniej niż w 2015 r., a w 2020 r. ich liczba dalej malała.

Porozumienie z Turcją pomogło też znacznie zmniejszyć liczbę ofiar na morzu i walczyć z przemytnikami. Według Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji w 2019 r. życie na morzu straciło 71 osób, podczas gdy w 2015 było to 806 osób.

Uchodźcy przebywający w Turcji otrzymują od UE pomoc na poprawę warunków życia. Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji, dysponujący kwotą 6 mld EUR, to wspólny mechanizm koordynacji, dzięki któremu w kompleksowy sposób zaspokajane są potrzeby uchodźców i społeczności ich przyjmujących w Turcji.

4. Zapoznaj uczniów z przebiegiem szlaku zachodniośródmorskiego

- **Szlak zachodnio-śródmorski**

Szlak zachodniośródmorski to droga, którą przybysze o nieuregulowanym statusie docierają do Hiszpanii – zarówno przez Morze Śródziemne do Hiszpanii kontynentalnej, jak i lądem do hiszpańskich enklaw, Ceuty i Melilli, w Afryce Północnej.

W drodze do Hiszpanii migranci przemieszczają się przez Maroko i Algierię. W 2018 r. szlak zachodniośródmorski stał się najpopularniejszym szlakiem prowadzącym do Europy.

Po rekordowym napływie w 2018 r. liczba migrantów zaczęła stopniowo spadać w 2019 i 2020 r. ze względu na różne czynniki, a przede wszystkim:

- zwiększenie przez Maroko wysiłków na rzecz walki z nielegalną migracją
- ścisłą współpracę między Marokiem, Hiszpanią i UE
- pandemię Covid-19.

Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) wspiera Hiszpanię w kontrolowaniu jej granic zewnętrznych na kontynencie, organizując wspólne operacje morskie, takie jak operacja Indalo.

Funkcjonariusze wysłani przez Frontex pomagają organom krajowym chronić granice, a także prowadzić działania poszukiwawczo-ratownicze. Wykorzystywane są też statki i inne środki nadzoru.

5. Wyświetl mapę:

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/AfricaCIA-HiRes.jpg>

Zapoznaj uczniów z przebiegiem szlaku zachodnioafrykańskiego.

- **Szlak zachodnioafrykański**

Szlak zachodnioafrykański to droga, którą migranci docierają na Wyspy Kanaryjskie na Oceanie Atlantyckim. Podróżujący nim migranci przemieszczają się głównie przez Maroko, Saharę Zachodnią, Mauretanię, Senegal i Gambię.

Następnie wyruszają w niebezpieczną podróż z wybrzeży Afryki Zachodniej w kierunku Wysp Kanaryjskich. Muszą pokonać różną odległość: mniej niż 100 km, jeśli wyruszają z punktu wybrzeża afrykańskiego położonego najbliżej celu podróży, lub nawet ponad 1600 km, jeśli wyruszają z Gambii.

W 2006 r. na Wyspy Kanaryjskie przybyło ponad 31 000 migrantów o nieuregulowanym statusie. Był to tzw. kryzys cayucos, nazwany tak od rodzaju popularnych łodzi rybackich, którymi migranci przyplądali z Senegalu i Mauretanii.

W kolejnych latach liczba przybyszy o nieuregulowanym statusie spadła do mniej niż 1500 osób rocznie. W 2020 r. liczba ta jednak gwałtownie wzrosła i wyniosła 10 razy więcej niż w tym samym okresie w roku poprzednim.

Wynika to częściowo z działań związanych z Covid-19 podejmowanych przez wiele krajów afrykańskich. Działania te spowodowały ograniczenie przemieszczania się wzdłuż tradycyjnych szlaków migracyjnych i pogorszyły społeczno-gospodarcze warunki życia w wielu krajach pochodzenia.

Przesunięcie migracji ze szlaku zachodnioróżdriemnomorskiego na szlak zachodnioafrykański to również rezultat lepszego zarządzania migracją i skuteczniejszej kontroli granic w Maroku.

W odpowiedzi na gwałtowny wzrost liczby migrantów odnotowany na Wyspach Kanaryjskich w drugiej połowie 2020 r. Frontex wysłał grupę funkcjonariuszy mających pomóc miejscowym władzom w gromadzeniu i wymianie informacji.

Czas 20 min.

6. Poproś, aby chętni uczniowie przeczytali na głos teksty zawarte w artykule: „Śmierć w drodze do Europy. Tysiące ofiar na Morzu Śródziemnym” (Stanisław Dudzik, Katarzyna Korzeniowska, Barbara Erling, z 31 października 2019).

1. Ceuta

W sierpniu 2018 r. ponad 600 migrantów sforsowało sześciometrowe ogrodzenie i przedostało się na terytorium Hiszpanii. Migranci używali pochodni, kijów i ostrych przedmiotów, aby odstraszyć funkcjonariuszy Gwardii Cywilnej. Przybysze torowali sobie w ten sposób drogę do tymczasowego centrum przyjmowania migrantów (CETI). CETI w Ceucie – hiszpańskim mieście w Północnej Afryce – jest zazwyczaj pierwszym miejscem docelowym dla migrantów, którzy przeskakują ogrodzenie graniczne oddzielające Hiszpanię od Maroka.

2. Melilla

Jemeński sportowiec utonął podczas próby dotarcia do Hiszpanii pod koniec września br. Płynął jedną z małych drewnianych łodzi, zwanych pateras. Są one często używane przez migrantów, którzy próbują dotrzeć z Afryki do Hiszpanii. Liczba migrantów z Jemenu przybywających do hiszpańskiej enklawy w Północnej Afryce stale rośnie. Jemeńczycy uciekają ze swojego kraju z powodu trwającej tam od pięciu lat wojny. I choć najczęściej wybierają ościennne kraje, takie jak Arabia Saudyjska czy Oman, czasem decydują się wybrać w niebezpieczną podróż po lepsze życie w Europie.

3. Lampedusa

Jedna z największych tragedii wydarzyła się w 2013 r., kiedy u wybrzeży wyspy zatonała łódź płynąca z Libii. W katastrofie zginęło ponad 360 uchodźców z Erytrei, Somalii i Ghany. Zdarzenie miało miejsce kilka miesięcy po wizycie papieża Franciszka, który wybrał Lampedusę jako cel swojej pierwszej zagranicznej podróży po objęciu pontyfikatu. Podczas wizyty papież odwiedził obóz uchodźców i modlił się za zmarłych, którzy zginęli, próbując dotrzeć do brzegów Europy.

4. Malta

Maltańskie ośrodki przyjmujące uchodźców są przepełnione. Tylko w tym roku na Malte przybyło prawie 3 tys. migrantów – z czego najwięcej z Sudanu. To trzy razy więcej niż w

całym zeszłym roku. W samym Hal Far, jednym z największych ośrodków dla uchodźców, jest ich około 1,2 tys. osób. Wielu przybyszów maltańskie władze wpuściły na wyspę po zawarciu umowy z innymi krajami UE, która miała pozwolić na dalszą dystrybucję migrantów, tym samym odciążać Malte. Jednak większość z nich nadal przebywa na wyspie.

5. Wyspy greckie (Lesbos)

Obecnie ponad 13 tys. osób jest stłoczonych w namiotach i kontenerach transportowych w obozie dla uchodźców w Morii na greckiej wyspie Lesbos. Początkowo obóz został stworzony dla zaledwie 3 tys. migrantów. W zatłoczonej Morii wybuchają starcia między sfrustrowanymi przybyszami a policją. Po wrześniowych zamieszkach, w których zginęła kobieta, 215 uchodźców zostało przetransportowanych na stały ląd. Według danych ONZ-u liczba osób, które przybyły na Lesbos, wzrosła w tym roku do ponad 16 tys. To największy napływ od 2016 r.

6. 20 tys. niewidzialnych ofiar

W październiku 2013 roku w pobliżu najbardziej wysuniętej na południe włoskiej wyspy Lampedusa zatoneły dwa statki transportujące co najmniej 368 osób. Po tym tragicznym zdarzeniu Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji powołała do życia projekt "Zaginieni migranci" (ang. Missing Migrants Project). Jest on jedynym aktualnie dostępnym źródłem informacji o ludziach, którzy zmarli bądź zaginęli w drodze do Europy. Śmiertelne wypadki zdarzają się ludziom nielegalnie przekraczającym granice Europy niemal codziennie, a najbardziej śmiertelne szlaki wiodą przez Morze Śródziemne. Z danych wynika, że od 2014 roku na Morzu Śródziemnym zginęło lub zaginęło blisko 20 tys. migrantów i uchodźców. Większość z nich w rejonie centralnym podczas próby przedostania się z Tunezji czy Libii na południe Włoch lub na Malte.

Czas 15 minut.

6. Zapytaj, jakie uczucia i emocje pojawiły się po wysłuchaniu tekstów.

Źródła:

PL

1. Internet - misyjne pl

[MisijnyVLOG \[#17\] Uchodźcy - teraz albo nigdy - YouTube](#)

2. Carits Polska

[\(2\) Światowy Dzień Uchodźcy. Historia Jemeńczyka Mohammeda - YouTube](#)

3. Internet – DW Polska

[Uchodźcy wciąż marzą o Europie - YouTube](#)

4. Rada Europejsk

[Szlak zachodniośródmorski i szlak zachodnioafrykański - Consilium \(europa.eu\)](#)

5. Internet – Wyborcza

[Śmierć w drodze do Europy. Tysiące ofiar na Morzu Śródziemnym \(wyborcza.pl\)](#)

SK

6. Tyzden.sk Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

7. The UN Refugee Agency Slovensko

[UNHCR Slovensko](#)

CZ

8. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR Česká republika](#)

9. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

10. The UN Refugee Agency Česká Republika

[Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

Załączniki:

PL

1. Internet - misyjne pl

[MisjinyVLOG \[#17\] Uchodźcy - teraz albo nigdy - YouTube](#)

2. PL: Carits Polska

[\(2\) Światowy Dzień Uchodźcy. Historia Jemeńczyka Mohammeda - YouTube](#)

3. Internet – DW Polska

[Uchodźcy wciąż marzą o Europie - YouTube](#)

CZ

4. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

5. CZThe UN Refugee Agency Česká Republika

[Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

6. **PL/SK/CZ** Słownik pojęć

M. Lipińska (red.), K. Biątek, A. Kowalska, E. Kownacka, M. Piegat-Kaczmarczyk, Warsztaty kompetencji międzykulturowych – podręcznik dla trenerów , Warszawa 2008